

17. september 2015

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v.
(Bedre rammer for skoletilbud på 27 småøer)

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 786 af 15. juni 2015, foretages følgende ændringer:

§ 1

1. Efter kapitel 8 a indsættes:

"Kapitel 8 b

Skoletilbud på 27 småøer

§ 36 c. Bestemmelserne i dette kapitel omfatter følgende småøer: Agersø, Anholt, Askø inklusiv Lilleø, Avernakø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Baagø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø og Aarø.

§ 36 d. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan godkende, at en fri grundskole, der modtager statstilskud efter denne lov, uanset bestemmelsen i § 5, stk. 6, 1. pkt., kan oprette et skoletilbud på en af de i § 36 c nævnte småøer for elever bosat på småøen som en afdeling af den frie grundskole. For et skoletilbud på en småø gælder ikke klassetrinsskrav i § 2, stk. 1 og 2, og elevtalskrav i § 19, stk. 1.

Stk. 2. Oprettelse af et skoletilbud efter stk. 1 vil tillige kunne ske ved en fusion mellem en fri grundskole på en småø, der ikke opfylder klassetrinsskravet i § 2, stk. 1 og 2, eller elevtalskravet i § 19, stk. 1, og en fri grundskole på fastlandet, der modtager statstilskud. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan beslutte, at den ansøgende skole på småøen uanset elevtallet og fordelingen på klassetrin kan bevare statstilskud efter gældende regler, indtil udgangen af det skoleår, hvori der er truffet beslutning om godkendelse af oprettelse af et nyt skoletilbud ved fusion. Fristen i stk. 3 for ansøgning om oprettelse kan fraviges ved fusionsansøgning mellem en fri grundskole på en småø og en fri grundskole på fastlandet.

Stk. 3. En fri grundskoles beslutning om at oprette et skoletilbud efter stk. 1 og 2 skal være truffet i overensstemmelse med skolens procedure for vedtægtsændring og indarbejdes i vedtægten, når oprettelsen er godkendt. Skolens ansøgning om oprettelse af et skoletilbud skal være modtaget af Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling senest den 15. august året forud for skoleårets start. I tilfælde af fusion med en fri grundskole på en småø, skal denne skoles bestyrelse tillige have truffet beslutning herom efter proceduren for vedtægtsændring. Der indbetales ikke depositum efter § 8, stk. 2, 2. pkt., for oprettelse af et skoletilbud efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Det er en betingelse for godkendelse efter stk. 1 og 2, at

- 1) den frie grundskole på fastlandet ligger i den samme kommune som småøen,
- 2) der ikke er en folkeskole eller en fri grundskole, der opfylder betingelserne for at oppebære statstilskud, på småøen, og
- 3) kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori småøen er beliggende, godkender oprettelsen af skoletilbuddet.

Stk. 5. En fri grundskole kan højst oprette skoletilbud på to småøer. Skoletilbuddet efter stk. 1 kan ikke oprettes som en kostafdeling.

Stk. 6. Eleverne i et skoletilbud på en småø tæller ikke med ved beregningen af klasstrinskravet, jf. § 2, stk. 1, eller i mindstelevtalskravet, jf. § 19, stk. 1, for den del af den frie grundskole, der ligger på fastlandet.

Stk. 7. Der ydes kun ét grundtilskud, jf. § 11, stk. 6, til frie grundskoler, der opretter et eller to skoletilbud efter stk. 1 eller efter stk. 2.

Stk. 8. Kommunalbestyrelsen kan uanset § 23 tillige yde tilskud til driftsudgifter ved et skoletilbud på en småø.

§ 36 e. Det bidrag efter § 26, som kommunen skal betale til staten for elever i et skoletilbud pr. 5. september året før finansåret på en småø godkendt efter § 36 d, svarer til statens gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler. ”

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. februar 2016.

Stk. 2. Ansøgningsfristen i § 36 d, stk. 3, 2. pkt., i lov om friskoler og private grundskoler m.v. som indsat ved denne lovs § 1, nr. 1, gælder ikke for ansøgning om oprettelse af skoletilbud på småøer med start i skoleåret 2016-17. Fristen for at indsende ansøgning herom er den 15. maj 2016.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Lovforslagets hovedindhold

Med lovforslaget foreslås, at der åbnes mulighed for, at frie grundskoler på fastlandet, herunder store øer som fx Lolland, som en del af en eksisterende fri grundskole med statstilskud kan oprette et skoletilbud på en af de 27 småøer uanset elevtallet og klasstrinsfordelingen i dette skoletilbud. Oprettelsen skal godkendes af ministeren for børn, undervisning og ligestilling samt af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori småøen er beliggende. Bopælskommunen skal betale bidrag til staten med 100 pct. af statens gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler. Der åbnes herudover mulighed for, at kommunen kan yde driftstilskud til et skoletilbud på en småø.

Forslaget har til formål at skabe bedre rammer for skoletilbud på de mindre øer. Det er vigtigt for udviklingen af landets lokalsamfund, at indbyggerne har gode rammer for etablering af skoletilbud. På de danske småøer er det i dag vanskeligt at opretholde et skoletilbud i de tilfælde, hvor der ikke er et kommunalt tilbud. Forslaget vil styrke muligheden for, at også børn og unge bosat på småøerne kan tage grundskoleuddannelse i deres nærrområde.

1.2. Lovforslagets baggrund

Med forslaget imødekommer regeringen et ønske om at give mulighed for at etablere små skoletilbud på de 27 småøer som en afdeling af en fri grundskole på fastlandet. Ønsket er fremkommet på baggrund af en henvendelse fra Fejøforeningen. På Fejø har Lolland Kommune besluttet at nedlægge den eksisterende folkeskole for de mindre elever, hvorfor disse må rejse til fastlandet (Lolland), hvis der ikke etableres et andet skoletilbud på øen. Sammenslutningen af Danske Småøer støtter en sådan ordning på Fejø, men der bør efter sammenslutningens mening ikke indføres en generel ordning, der kan anspore til nedlæggelse af folkeskoler på småøerne.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Oprettelse af skoletilbud på småøerne

2.1.1 Gældende ret

Det følger af § 5, stk. 6, i lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven), at en fri grundskoles bygninger skal ligge i geografisk nærhed af hinanden. Skoler, der har fået godkendt et andet undervisningsprog end dansk, jf. § 2, stk. 3, 3. pkt., kan dog give undervisning i dette sprog i en filial, der har mindst 32 elever. Kravet om geografisk og bygningsmæssig enhed blev indført ved lov nr. 411 af 6. juni 1991 om friskoler og private grundskoler m.v. og havde til formål at hindre oprettelse af filialer.

Det følger endvidere af friskolelovens § 2, at frie grundskoler skal have mindst ni elever i de små klasser op til 2. klassetrin, seks elever på 3. og 4. klassetrin og ni elever på 5.-7. klassetrin, dog gælder for nye skoler en indfasningsperiode. Herudover skal skolen for at modtage statstilskud efter friskolelovens § 19, stk. 1, have mindst 32 elever (gælder ikke nyoprettede skoler, for hvilke elevtalskravene indføres over en årrække).

Kommunalbestyrelsen i skolekommunen eller elevens bopælskommune kan efter friskolelovens § 23 yde følgende tilskud: 1) Tilskud til nedbringelse af skolepenge, herunder til nedbringelse af betaling for skolefritidsordninger og for ophold på en kostafdeling. Tilskuddet kan ydes under hensyn til elevernes og forældrenes indtægtsforhold, 2) tilskud til driften af skolefritidsordninger, 3) tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt til særlig støtteundervisning i dansk af tosprogede elever og 4) tilskud til anlægsudgifter eller lignende investeringsudgifter. Tilskuddene er frivillige for kommunen.

Ifølge friskolelovens § 26 betaler bopælskommunen til almindelig undervisning i en fri grundskole et bidrag til staten for elever bosat i kommunen. Kommunens bidrag fastsættes på de årlige finanslove som en andel af statens gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev efter § 10, stk. 3, nr. 1, og stk. 4. I 2015 er bidraget efter § 26 på finansloven fastsat til 91 pct. af statens gennemsnitlige driftstilskud.

Ved lov nr. 290 af 29. marts 2010 indførtes ret til for frie grundskoler, der har fået godkendt et andet undervisningsprog end dansk, at give undervisning i dette sprog i filialer, det vil sige i en bygning, der ikke opfylder kravet om, at skolens bygninger skal ligge i geografisk nærhed af hinanden. Loven havde sin baggrund i, at der var registreret et behov for internationale skolepladser i Danmark.

Det er ikke i øvrigt muligt efter den gældende lovgivning, at en fri grundskole kan etablere et skoletilbud som en del af en fri grundskole på en lokalitet, der ligger længere væk fra skolens bygningskompleks end ca. 1 kilometer. Etablering af et skoletilbud i form af en del af en fri grundskole på fastlandet på en af de 27 småøer kan derfor kun ske ved en lovændring.

Ifølge friskolelovens § 8 skal anmeldelse af en ny fri grundskole ske senest 15. august året før skolestart.

En kommune kan ikke oprette en fri grundskole. Ved anmeldelsen indbetales et depositum til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, jf. § 8, stk. 2. Det samlede depositum, der indbetales over to omgange, er fastsat til 30.000 kr.

De 27 små øer er: Aarø, Agersø, Anholt, Askø inkl. Lilleø, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø og Venø. Disse øer er ikke selvstændige kommuner, men er øer, der alle modtager ø-tilskud i henhold til § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og omfattes af lov om støtte til de små øsamfund, jf. bemærkningerne til lovforslaget, L 48, fremsat den 26. oktober 1983 af miljøministeren, jf. Folketingstidende 1983-84, tillæg A, spalte 797 ff, (særligt spalte 813).

2.1.2. Undervisningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med forslaget åbnes der mulighed for, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan godkende oprettelse af et skoletilbud efter friskoleloven, idet en eksisterende fri grundskole på fastlandet kan beslutte at etablere et skoletilbud for skolebørn på en af de 27 småøer uanset elevtallet og elevfordelingen på klassetrin i skoletilbuddet. Særligt for de mindre børn er det ønskeligt at have et skoletilbud på øen, så børnene slipper for den daglige færgetur frem og tilbage til øen. Formålet herved er at tilskynde børnefamilier til at tage bopæl på øerne.

I dag findes på disse småøer ifølge oplysninger fra Sammenslutningen af Danske Småøer en kommunal folkeskole (anført med årgange/klasse-trin og antal elever pr. februar 2015) på:

Orø 0.- 6. kl. og 30 elever, Sejerø 0.- 7. kl. og 20 elever, Anholt 0.- 9. kl. og 13 elever, Endelave 0.- 6. kl. og 5 elever, Tunø 0.- 7. kl. og 5 elever, Fejø 0. - 4. kl. og 13 elever, Omø 0.- 6. kl. og 6 elever og Strynø 0.- 4. kl. og 15 elever. Foreningen oplyser endvidere, at der derudover pr. august 2014 er etableret Fur Friskole med 0.- 7. kl. med 30 elever.

Det er regeringens ønske, at den stedlige kommune så vidt muligt fortsat opretholder et folkeskoletilbud på øerne. Adgangen til efter forslaget at oprette et skoletilbud på en småø bør derfor indrettes således, at kommuner ikke som følge af lovforslaget tilskyndes til at nedlægge folkeskoletilbuddet på småøerne. Forslaget indebærer derfor, at kommunen for eleverne i et skoletilbud på en småø skal betale et bidrag til staten svarende til den hele det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler. Kommunen tillægges som følge heraf godkendelsesret for oprettelsen af et skoletilbud på en småø. Kommunen gives endvidere ret til at yde tilskud til driften af et skoletilbud efter friskoleloven på en småø, således at forældrebetalingen kan begrænses, evt. helt bortfalde.

Det foreslås, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan godkende, at en fri grundskole, der modtager statsstilskud efter friskoleloven, opretter en afdeling af den frie grundskole i form af et skoletilbud på en af de 27 småøer, der er nævnt i forslaget til § 36 c. Oprettelsen af et skoletilbud vil tillige kunne ske i form af en fusion mellem en fri grundskole på en småø, der på ansøgningstidspunktet ikke opfylder elevtalskravet i § 19, stk. 1, og elevernes fordeling på klassetrin, jf. § 2, stk. 1 og 2, og en fri grundskole på fastlandet, der modtager statsstilskud. I så fald træffes beslutningen om fusion af skolebestyrelsen i de to skoler efter vedtægtens bestemmelse om procedure for vedtægtsændringer.

Skoletilbuddet vil være en del af skolen på fastlandet, hvilket indebærer, at skolen har én bestyrelse, én skoleleder, fælles mål og planer efter lovens § 1 a og én tilsynsmodel for tilsyn med undervisningen m.v. efter lovens kapitel 3. Såfremt skolen efter lovens § 9 h fratages retten til at være en fri grundskole, om-

fatter dette derfor også et skoletilbud på en småø. En afgørelse om at fratage en skole statstilskud, jf. §§ 21 og 21 a, omfatter i givet fald også et skoletilbud på en småø, der er en afdeling af skolen.

Der stilles ikke krav om, at skoletilbuddet skal have bestemte klassetrin. Frie grundskoler, der ønsker at oprette skoletilbud på en småø, evt. i form af en fusion, skal ansøge ministeren for børn, undervisning og ligestilling herom senest den 15. august året forud for skoleårets start, jf. lovens § 8, stk. 2. Dog foreslås det, at der bortses fra denne frist for så vidt angår ansøgning af 21. januar 2015 fra Fejøforeningen om at etablere et skoletilbud på Fejø som en del af Horslunde Privatskole. I tilfælde af fusion mellem en fri grundskole på en småø og en fri grundskole på fastlandet vil ministeren kunne se bort fra fristen 15. august forud for skoleårets start.

Ved godkendelsen af et skoletilbud vil der blive lagt vægt på, om skoletilbuddet er indrettet på en sådan måde, at undervisningen kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Der vil ligeledes blive lagt vægt på, at eleverne i skoletilbuddet kan opleve et godt undervisnings- og læringsmiljø med udfordringer og gode udviklingsmuligheder, herunder med en kontaktflade til den øvrige del af skolen og dens elever. Vurderingen sker på grundlag af beskrivelsen af skolens mål og undervisningsplaner, jf. § 1 a.

Da det foreslås, at kommunen, hvori øen er beliggende, skal betale bidrag til staten for børn i skoletilbud på småøer svarende til hele det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler, foreslås det, at kommunen ligeledes skal godkende, at der etableres et skoletilbud for øens bosatte børn.

Endvidere er det en betingelse for oprettelse af et skoletilbud, at der ikke i forvejen er et grundskoletilbud på den pågældende småø i form af en folkeskole eller en fri grundskole, herunder et skoletilbud efter dette lovforslag.

Det foreslås, at oprettelsen af et skoletilbud på en småø ikke påvirker kravene til skolen på fastlandet for så vidt angår fordeling af elever på klassetrin i lovens § 2, stk. 1 og 2, og antal elever i lovens § 19, stk. 1, som betingelse for at udløse statstilskud. Eleverne i skoletilbuddet indgår derfor ikke i elevtallet for skolen på fastlandet for så vidt angår opfyldelsen af de to betingelser.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Efter gældende regler i friskoleloven betaler bopælskommunen et bidrag til staten på 91 pct. af det gennemsnitlige driftstilskud, excl. pensionstillæg pr. årselev i frie grundskoler. Med forslaget skal kommunen for elever i skoletilbud på en småø som en filial af en fri grundskole betale et bidrag til staten svarende til hele det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler.

Derudover kan bopælskommunen yde et kommunalt driftstilskud til frie grundskoler på småøer.

Den enkelte kommune kan selv vælge, om den vil indgå i etableringen af et skoletilbud på småøer som filial af en fri grundskole, hvis kommunen nedlægger folkeskoletilbuddet på småøen. Det forudsættes, at de kommunale udgifter til en fri grundskole på småøer kan afholdes inden for udgifterne til at drive en folkeskole.

Endvidere giver lovforslaget den enkelte kommune mulighed for at vælge, om den vil godkende en fusion mellem en fri grundskole på en småø og en fri grundskole på fastlandet, der modtager statstilskud, hvis den frie grundskole på småøen ikke opfylder klassetrinskrav og elevtalskrav. Den frie grund-

skole på småøen er ikke berettiget til statstilskud, såfremt den ikke opfylder klassetrinskrav eller elevtalskrav, og det kan medføre, at den frie grundskole må afvikle sine skoleaktiviteter. I dette tilfælde vil kommunen have en forpligtelse til at sikre et skoletilbud til de elever, der hidtil har gået på denne frie grundskole. Kommunen får med forslaget mulighed for at vurdere, om eleverne skal have et kommunalt tilbud, eller om det er mere hensigtsmæssigt for kommunen og for eleverne, at de får et tilbud i den hidtidige frie grundskole, der opretholdes som afdeling af en anden fri grundskole og dermed er berettiget til statstilskud. I sidstnævnte tilfælde vil det indebære, at kommunen skal betale et bidrag til staten svarende til det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler. Det forudsættes, at de kommunale udgifter til afdelingen af den frie grundskole kan afholdes inden for udgifterne til at drive en folkeskole.

Lovforslaget er herved udgiftsneutralt for kommunerne.

Lovforslaget vil indebære statslige engangsudgifter på op til 0,5 mio. kr. til systemtilpasning m.v., som afholdes inden for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings økonomiske ramme.

Lovforslaget vil ikke have økonomiske konsekvenser for kommunerne og regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 17. september 2015 til den 15. oktober 2015 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

BUPL, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Danmarks Privatskoleforening, Dansk Friskoleforening, DI, Danske Erhvervsskoler - Bestyrelserne, Danske Erhvervsskoler – Lederne, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Danske Skoleelever, Det Centrale Handicapråd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolelederne i Danmark, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Foreningen af Frie Fagskoler, Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, Foreningen for Kristne Friskoler, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Forstanderkredsen for Produktionsskoler/Produktionshøjskoler, Foreningen Frie Fagskoler, Frie Skolers Lærerforening - (FSL), KL, Landboungdom, Landsforeningen af 10. klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Produktionsskoleledere, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, LO, Landssammenslutningen af Handelsskoleelever, Landssamråd for PPR-chefer, Landsforeningen for PPR-chefer, Lederforeningen for VUC, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Netværket for Kostafdelinger, Private Gymnasier og Studenterkurser, Produktionsskoleforeningen, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Rådet for Erhvervsrettet Voksen- og Efteruddannelse (VEU-rådet), Rådet for Etniske Minoriteter,

Sammenslutningen af Danske Småøer, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Skole og Forældre, Uddannelsesforbundet, Ungdomsskoleforeningen, UU Danmark og VUC Bestyrelsesforening.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget vil indebære statslige engangsudgifter på op til 0,5 mio. kr. til systemtilpasning m.v., som afholdes inden for Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestillings økonomiske ramme
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet		
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige konsekvenser	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til § 36 c

Det foreslås, at den særlige ordning med adgang til oprettelse af skoletilbud på en småø som en del af en fri grundskole omfatter de angivne 27 små øer: Aarø, Agersø, Anholt, Askø inkl. Lilleø, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjarnø, Hjortø, Lyø, Mandø, Nekselø, Omø, Orø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø og Venø. Disse øer er ikke selvstændige kommuner, men er øer, der alle er omfattet af ordningen med ø-tilskud til beliggenhedskommunen i henhold til § 20 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og omfattes af lov om støtte til de små øsamfund, jf. bemærkningerne til lovforslaget, L 48, fremsat den 26. oktober 1983 af miljøministeren, jf. Folketingstidende 1983-84, tillæg A, spalte 797 ff., (særligt spalte 813).

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 1. 2.

Til § 36 d

Til stk. 1

Det foreslås i forslag til ny § 36 d, at ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan godkende, at en fri grundskole på fastlandet, hvortil også fx Lolland henregnes i denne sammenhæng, kan etablere et mindre skoletilbud på en af de 27 småøer for børn bosat på øen. Skoletilbud på en småø skal ikke opfylde kravene om elevfordeling på klassetrin i friskolelovens § 2, stk. 1, eller opfylde kravet om, at der skal være mindst 32 elever, jf. friskolelovens § 19, stk. 1.

Skoletilbuddet på en småø er ikke en selvstændig skole, men en del af den frie grundskole på fastlandet, og har dermed samme bestyrelse, samme tilsynsmodel m.v. som skolen på fastlandet. Forældre til børn i et skoletilbud på en småø har således ganske samme rettigheder som forældre til børnene i skoledelen på fastlandet, fx i forhold til deltagelse i valg til skolens bestyrelse og beslutninger om tilsynet med skolens virksomhed i friskolelovens §§ 9 og 9 a.

Såfremt den frie grundskole mister retten til at være en fri grundskole, jf. § 9 h, vil skoletilbuddet samtidig ophøre. Tilsvarende gælder, hvis skolen af andre årsager bliver nedlagt.

For den frie grundskole på fastlandet og skoletilbuddet gælder i øvrigt med de i forslaget nævnte undtagelser reglerne i friskoleloven og regler udstedt i medfør heraf.

Til stk. 2

Oprettelse af et skoletilbud på en småø som en afdeling af en fri grundskole på fastlandet efter stk. 1 vil tillige kunne ske ved en fusion mellem en fri grundskole på en småø, der ikke opfylder klassetrinskravet i § 2, stk. 1 og 2, eller elevtalskravet i § 19, stk. 1, og derfor ikke længere kan opnå statstilskud, og en fri grundskole på fastlandet, der modtager statstilskud. Den frie grundskole på småøen bliver herved et skoletilbud og er dermed en del af skolen på fastlandet.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling kan beslutte, at den ansøgende skole på småøen uanset elevtallet og elevfordelingen på klassetrin kan bevare statstilskud efter gældende regler, indtil udgangen af det skoleår, hvori der er truffet beslutning om godkendelse af oprettelse af et nyt skoletilbud ved fusion. Det kommunale bidrag for skolen på småøen vil i denne periode følge reglen i § 26. (Fristen i stk. 3 for ansøgning om oprettelse kan fraviges ved fusionsansøgning mellem en fri grundskole på en småø og en fri grundskole på fastlandet).

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling skal godkende vedtægten for den nye fusionerede institution, når der sker en fusion mellem to frie grundskoler.

Friskoleloven regulerer ikke i øvrigt en fusion mellem frie grundskoler. Fusionen må derfor ske efter privatrettens regler om fusion af selvejende institutioner. Bestyrelserne for de to frie grundskoler er ansvarlige for fusionens tilrettelæggelse og gennemførelse.

Til stk. 3

Det er den frie grundskole på fastlandet, der træffer beslutning om at ansøge om oprettelse af et skoletilbud på en småø. Reglerne i skolens vedtægt for beslutninger om vedtægtsændringer skal følges ved beslutning om at ansøge om at oprette et skoletilbud på en småø. Det skal indarbejdes i skolens vedtægt, at den driver et godkendt skoletilbud på en given småø, når skolen har fået godkendt oprettelsen af skoletilbuddet. Vedtægtsændringen skal, bortset fra i fusionsstilfældet, jf. ovenfor, ikke godkendes af

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling. Frie grundskolers vedtægtsforhold er reguleret i lovens § 5, stk. 3 og 4, samt i bekendtgørelse om vedtægter for friskoler og private grundskoler.

Ansøgning om godkendelse af oprettelse af et skoletilbud skal indgives til Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (Styrelsen for Undervisning og Kvalitet) senest den 15. august året forud for skoleårets start. Der indbetales ikke depositum ved ansøgning om oprettelse af et skoletilbud på en småø. Ansøgning om oprettelse af et skoletilbud efter § 36 d, stk. 1, vil på samme vilkår tillige kunne ske i form af en fusion mellem en fri grundskole på en småø, der på ansøgningstidspunktet ikke opfylder elevtalskravet i § 19, stk. 1, og en fri grundskole på fastlandet, der modtager statstilskud. I så fald træffes beslutningen om fusion af skolebestyrelserne i de to skoler efter skolernes vedtægtsbestemmelser om procedure for vedtægtsændringer. Ansøgningsfristen pr. 15. august forud for skoleåret vil kunne fraviges i fusionstilfælde.

Til stk. 4

Det foreslås, at der stilles følgende betingelser for, at et skoletilbud kan oprettes 1) den frie grundskole på fastlandet ligger i samme kommune som det pågældende småø 2) der findes ikke i forvejen på småøen et grundskoletilbud for børnene i form af folkeskole eller fri grundskole, herunder et skoletilbud efter lovforslaget og 3) kommunen skal godkende etablering af et skoletilbud på en småø beliggende i kommunen. Da kommunen skal betale bidrag til staten for elever i skoletilbuddet på småøen pr. 5. september året før finansåret svarende til hele det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud pr. elev i frie grundskoler, tillægges kommunalbestyrelsen i den kommune, hvori øen er beliggende, denne godkendelsesbeføjelse, således at kommunen inddrages i overvejelserne om etablering af en afdeling på en småø med en større kommunal medfinansiering end normalt for frie grundskoler. Kommunen kan dermed ud fra en konkret lokal afvejning af kommunens skolepolitik, den eksisterende skolestruktur, geografiske og demografiske forhold, økonomiske hensyn o. lign., vurdere, om et skoletilbud vil være den relevante løsning for at sikre et fortsat skoletilbud for børn på en småø.

Til stk. 5

Da skoletilbuddet kun er et tilbud til elever, der er bosat på øen, er der ikke grundlag for at skoletilbuddet oprettes med kostafdeling.

Til stk. 6

For skolen på fastlandet gælder uændret samme krav til elevantal og klassetrin, således at elever fra skoletilbuddet på småøen ikke tæller med ved opgørelse af elevtal pr. klassetrin og samlet antal elever for skolen på fastlandet, jf. friskolelovens § 2, stk. 1 og 2, og § 19, stk. 1. Elever fra skoletilbud, der flytter fra skoletilbuddet til skolen på fastlandet i løbet af skoleåret efter den 5. september kan efter gældende regler medtælles pr. førstkommende 5. september som elever i skolen på fastlandet.

Til stk. 7

En fri grundskole, der har et eller to skoletilbud på småøer, modtager kun grundtilskud efter friskolelovens § 11, stk. 6, som én skole. Eleverne i skoletilbud på småøer vil sammen med eleverne på skolen på fastlandet indgå i beregningen af skolens grundtilskud.

Til stk. 8

Ud over de tilskud en kommune kan beslutte at give en fri grundskole efter § 23, kan kommunen yderligere yde tilskud til driften af skoletilbuddet på småøen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 1. 2.

Til § 36 e

Efter gældende regler i friskolelovens § 26 betaler bopælskommunen et bidrag til staten på en andel af statens gennemsnitlige driftstilskud, excl. pensionstillæg, pr. årselev i frie grundskoler. Andelen er for tiden på 91 pct. Med forslaget skal kommunen for elever i skoletilbud som en filial af en fri grundskole på en småø betale et bidrag til staten svarende til hele det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev og bygningstilskud for elever i frie grundskoler.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2. 1. 2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2016.

Det foreslås, at skoletilbud på småøer med start i skoleåret 2016-17 ikke omfattes af den foreslåede ansøgningsfrist på den 15. august året forud for skoleårets start. Skoletilbud, der skal starte i skoleåret 2016-17 foreslås at skulle indsende deres ansøgning senest den 15. maj 2016. Det vil betyde, at skoletilbud på småøer efter den foreslåede ordning allerede vil kunne etableres i skoleåret 2016-17 og ikke skal vente til skoleåret 2017-18. Lovforslaget udspringer af en ansøgning af 21. januar 2015 fra Fejøforeningen om oprettelse af en afdeling af Horslunde Realskole på Fejø. Horslunde Realskole vil med den foreslåede bestemmelse kunne ansøge om etablere af et skoletilbud på Fejø med start i skoleåret 2016-17.